

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 547 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai:

Administracinių nusižengimų kodekso 547 straipsnio pakeitimus sąlygojo tai, kad visuomenės informavimo įstatymas numato, kad Kiekvienas asmuo turi teisę rinkti informaciją ir ją skelbti visuomenės informavimo priemonėse, taip pat užsirašinėti, fotografuoti, filmuoti, naudotis garso ir vaizdo technikos priemonėmis, taip pat kitais būdais fiksuoti informaciją, išskyrus šio įstatymo 13 straipsnyje nurodytus atvejus. Šia teise nuolat savo profesinėje veikloje naudojami žurnalistai, kuriems informacijos rinkimas yra būtina veiklos sąlyga. Realizuojant šias žurnalistų teises, yra numatyta, kad valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos, kitos biudžetinės įstaigos, atsisakiusios teikti viešąją informaciją viešosios informacijos rengėjui, ne vėliau kaip kitą darbo dieną turi raštu pranešti rengėjui apie atsisakymo suteikti informaciją priežastis. Jei atsisakymas pateikti informaciją nepateikiamas argumentuotai arba trukdoma gauti informaciją valstybės arba savivaldybių institucijose, Administracinių nusižengimų kodekse yra numatyta atsakomybė valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų vadovams.

Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad žurnalistai turi teisę rinkti informaciją ne tik valstybės ir savivaldos institucijose, bet ir kitose vietose (pvz., vieši renginiai, piketai, mitingai ir t.t.). Lietuvos žurnalistų sąjungos Žurnalistų teisių gynimo ir stebėsenos komitetas sulaukia nuolatinių skundų, jog praktikoje žurnalistams teisėtai rinkti informaciją neteisėtai trukdo ir pavieniai fiziniai asmenys, o kai kuriais atvejais ir juridiniai asmenys. Tai tampa ypač aktualu sudėtingų socialinių, ekonominių ar politinių įvykių metu, kuomet viešose vietose fiksuodami svarbius įvykius ir teisėtomis priemonėmis rinkdami informaciją, žurnalistai sulaukia neteisėtų veiksmų, kuriais jiems trukdoma profesinė veikla. Tačiau šiuo atveju nėra numatyta Administracinių nusižengimų kodekse jokia analogiška atsakomybė, kokia numatyta valstybės ir savivaldos institucijų vadovams. Siekiant ištaisyti šią teisinę spragą, siūlome papildyti Administracinių nusižengimų kodekso 547 straipsnį papildoma nuostata dėl atsakomybės už trukdymą žurnalistams teisėtai rinkti informaciją.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Įstatymo projektą parengė Seimo narys Eugenijus Gentvilas

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai:

Šiuo metu yra numatyta, administracinė atsakomybė tik valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų vadovams už atsisakymą teikti informaciją visuomenės informavimo priemonių atstovams, tačiau nenumatyta atsakomybė už tokias veikas kitiems asmenims.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Įstatymo projektu numatoma atsakomybė, bet kokiems fiziniams ar juridiniams asmenims kurie trukdytų žurnalistams teisėtai rinkti informacija.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Priėmus Įstatymų projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Įstatymai kriminogeninei situacijai, korupcijai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Įstatymas sąžiningam verslui nesudarys jokių nepalankių sąlygų, tačiau gali padidinti administracinę krūvį.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams:

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Priėmus Įstatymų projektus kitų įstatymų keisti nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir neprieštarauja Europos Sąjungos teisės aktams.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti:

Priėmus Įstatymo projektą, priimti įgyvendinamųjų teisės aktų nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Įstatymų projektų įgyvendinimui papildomų lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Nebuvo gauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

„Žurnalistas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Nėra.

Teikia
Seimo narys

Eugenijus Gentvilas